

Λουτρά Τήνου, 20 Νοεμβρίου 2003

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. Πρωτ 1596

Ημερομηνία

2.12.03

Προς την
Ελληνική Εταιρεία Προστασίας
Περιβάλλοντος και Πολιτιστικής Κληρονομιάς

ΑΘΗΝΑ

Η σημερινή κατάσταση στην υπόθεση αναστήλωσης του Ιερού ναού του Αγίου Ιωσήφ της Μονής των Ιησουϊτών, στο Λουτρά της Τήνου, έχει ως εξής:

Μετά την ενθαρρυντική επιστολή του Υπουργείου Πολιτισμού περί κήρυξης του ως άνω ναού ως νεωτέρου μνημείου και πρόβλεψης χρηματοδότησης της αναστήλωσής του, αναζωπυρώθηκαν οι ελπίδες μας ότι κάτι μπορεί να γίνει και ότι οι προσπάθειές μας δεν θα αποβούν μάταιες.

Έτσι, ήρθαμε σε άμεση επαφή με την κυρία Άννα Βασιλάκη, συντηρήτρια έργων τέχνης και νομαρχιακή Σύμβουλος Κυκλάδων, στην οποία ζητήσαμε, αφού επισκεφτεί το ναό, να μας πει αν μπορεί να αναλάβει τη μελέτη για την αποκατάσταση του τοιχογραφικού διακόσμου. Η κ. Βασιλάκη μας υποσχέθηκε ότι θα έλθει προς το τέλος αυτού του μήνα ή αρχές του επομένου. Ελπίζουμε ότι αφού δει επί τόπου, θα δεχθεί να αναλάβει να κάνει τη μελέτη σύμφωνα με τις υποδείξεις της αρμόδιας εφορίας του ΥΠΠΟ.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί το κόστος αυτής της μελέτης δεν πρέπει να είναι υπέρογκο, και προτιθέμεθα να το καλύψουμε με τις πενιχρές οικονομίες μας και κυρίως με προσφορές συμπολιτών που στηρίζουν τις προσπάθειές για τη συντήρηση και διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Όταν, λοιπόν, θα είμαστε έτοιμοι από πλευράς μελετών και αδειών – και ελπίζουμε αυτό να γίνει γρήγορα –, τότε θα πρέπει να εξευρεθεί χρηματοδότηση για το έργο.

Δύο λύσεις/πηγές υπάρχουν, σύμφωνα με όσα έχουμε ερευνήσει έως τώρα:

α/ Το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2000-2006 (Γ' ΚΠΣ) μέσα από το μέτρο «Πολιτιστική Ανάπτυξη και Πολιτιστικός Τουρισμός» όταν θα επαναπροκηρυχθεί. Η Μονή μας έχει συμφωνήσει με το Δήμο Εξωμβούργου, να παραχωρήσει τη χρήση του Ναού στο Δήμο για 30 χρόνια, ώστε να καταστεί η ένταξή του στο χρηματοδοτικό αυτό πρόγραμμα, αν βέβαια υπάρχουν ακόμη χρήματα διαθέσιμοι πόροι.

β/ Το ίδιο το ΥΠ. Πολιτισμού, αφού με το υπ' αριθμό ΠΠΟ/ΑΡΧ/ Β1 Φ27 42219/2420 από 25.7.2003 έγγραφό του ζητά από τη Β' Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων να μεριμνήσει ώστε να ενταχθεί το έργο σε επόμενο ετήσιο Πρόγραμμα δράσης της εφορίας αυτής.

Ο ναός ανασκευασμένος και καλά συντηρημένος, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από το Δήμο Εξωμβούργου για διάφορες εκδηλώσεις που συνάδουν με την ιερότητα του χώρου, όπως συναυλίες θρησκευτικής και γενικά κλασικής μουσικής, χώρος διαλέξεων, χώρος εκθέσεων, και ιδιαίτερα χώρος μόνιμης έκθεσης αντικειμένων που θα προέρχονται από τον ενετοκυκλαδικό πολιτισμό, που αναπτύχθηκε στις Κυκλάδες για περισσότερο από πέντε αιώνες.

Ευχόμενος κάθε καλό από τον Κύριο, διατελώ με ειλικρινή αισθήματα

Ο Ηγούμενος της Μονής
α.α.

π. Σεβαστιανός Φρέρης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την προστασία του περιβάλλοντος

και της πολιτιστικής κληρονομιάς

ΤΡΕΣΙΑΝ 28 - ΑΘΗΝΑ - 06 36

ΤΗΛ 98 25 245 - 98 25 240

ΦΑΧ 98 25 247

Προς
κύριο Κωνσταντίνο Καρρά
Ελληνική Εταιρία
για την Προστασία του Περιβάλλοντος
& της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
Τριπόδων 28, Πλάκα
105 58 Αθήνα

Αθήνα, 1 Δεκεμβρίου 2003

Αγαπητέ κύριε Καρρά,

Σκοπός της παρούσας επιστολής μου είναι η ενημέρωσή σας σχετικά με το θέμα του υπό κατάρρευση ιερού ναού του Αγίου Ιωσήφ, της Μονής των Ιησουϊτών, στα Λουτρά Τήνου.

Η υπόθεση του ναού υπέπεσε στην αντίληψή μου, όλως τυχαίως, τον περασμένο Μάιο, κατά τη διάρκεια της ερευνητικής εργασίας που εκπόνησα για το μάθημα της Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής στα πλαίσια της φοίτησής μου στο Δ' εξάμηνο του κλάδου interior design του «open learning» προγράμματος σπουδών του Αθηναϊκού Καλλιτεχνικού Τεχνολογικού Ομίλου.

Φέτος, η έναρξη της συνεργασίας μου με την σύζυγό σας, κυρία Λυδία Καρρά συνέπεσε με την ανακατασκευή της ιστοσελίδας της Ελληνικής Εταιρίας και την προσθήκη του Δελτίου S.O.S. σ' αυτήν. Ο υιός σας, κύριος Γιάννης Καρράς σε μια σχετική συζήτηση, με ρώτησε αν γνωρίζω κάποιο θέμα που θα μπορούσε να περιληφθεί στο Δελτίο S.O.S. και του ανέφερα το συγκεκριμένο ζήτημα, το οποίο, εκείνος συμφώνησε, ότι θα μπορούσε να ενταχθεί στο εν λόγω πεδίο του site.

Για τον σκοπό αυτό και εφόσον δεν γνώριζα λεπτομέρειες, ξεκίνησα μια διεξοδικότερη έρευνα, ώστε να συγκεντρώσω τις απαραίτητες πληροφορίες που θα χρειαζόντουσαν για να συνταχθεί η σχετική έκθεση.

Μέσα από μια σειρά τηλεφωνικών συνομιλιών με τον κύριο Μάνθο Βίλλα, Γραμματέα του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Εξωμβούργου Τήνου, ο οποίος έχει ασχοληθεί στενά με το θέμα και με τον τελευταίο εναπομείναντα Ιησουϊτη μοναχό στην Τήνο, πατέρα Σάββα Φρέρη απέκτησα κάποιες επιπλέον γνώσεις σχετικά με τις, μέχρι στιγμής άκαρπες, προσπάθειες διάσωσης του ναού. Έκρινα όμως σκόπιμο να ζητήσω αντίγραφα των εγγράφων στα οποία είχαν οι εν λόγω κύριοι προφορικά αναφερθεί, καθώς και μια περιγραφή των κινητοποιήσεων και των αποτελεσμάτων τους υπογεγραμμένη από την Μονή - στοιχεία τα οποία και επισυνάπτω.

Συμπερασματικά, θα αναφέρω ότι ο ναός έχει περιέλθει στη σημερινή του κατάσταση (ήδη έχει καταρρεύσει ο θόλος του) αντικατοπτρίζοντας την γενικότερη κατάσταση της Μονής των Ιησουϊτών που προτίθεται να υπογράψει 30ετές παραχωρητήριο χρήσης προς τον Δήμο Εξωμβούργου προκειμένου η δαπάνη αναστήλωσής του ναού να ενταχθεί στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου 2000 - 2006, στο μέτρο «Πολιτιστική Ανάπτυξη & Πολιτιστικός Τουρισμός», όταν αυτό επαναπροκηρυχθεί.

Η Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Πολιτισμού έκρινε τον ναό άξιο να κηρυχθεί ως νεώτερο μνημείο και για το σκοπό αυτό η 2^η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων ζήτησε με επιστολή της προς τη Μονή την υποβολή αρχιτεκτονικής μελέτης, συνοδεία τεχνικής έκθεσης & μελέτης συντήρησης.

Στις 18 Νοεμβρίου, έστειλα μια ενημερωτική, ως προς την εξέλιξη της έρευνας, επιστολή στον κύριο Γιάννη Καρρά. Μέχρι εκείνη τη στιγμή, από τα λεγόμενα του κυρίου Μάνθου Βίλλα προέκυπτε το συμπέρασμα ότι η Μονή δυσκολεύεται να προχωρήσει στις απαιτούμενες μελέτες, τόσο λόγω του πενιχρών οικονομικών, όσο και λόγω έλλειψης γνωριμιών με αρχιτέκτονες & συντηρητές. Έτσι απηύθυνα προς τον κύριο Γ. Καρρά το ερώτημά μου, κατά πόσο δηλαδή το θέμα μπορεί να προωθηθεί από την Ελληνική Εταιρία.

Σε επόμενη τηλεφωνική μου επικοινωνία με τον κύριο Μ. Βίλλα & εν συνεχεία με τον π. Σ. Φρέρη ενημερώθηκα ότι επικοινωνήσαν με την Συριανή συντηρήτρια κυρία Άννα Βασιλάκη, την οποία περιμένουν να επισκεφθεί τον ναό ώστε, ενδεχομένως, να προβεί στην σύνταξη της μελέτης συντήρησης. Επίσης, σε αντίθεση με τις προηγούμενες διατυπώσεις τους, ανέφεραν ότι κατά πάσα πιθανότητα θα συγκεντρωθεί το ποσό που απαιτείται για τις μελέτες, εφόσον σύμφωνα με την προφορική εκτίμηση της κυρίας Α. Βασιλάκη το κόστος των μελετών θα είναι αρκετά μικρότερο απ' τις αρχικές τους προβλέψεις.

Ευθείς αμέσως, ενημέρωσα τον κύριο Γ. Καρρά ο οποίος με απαντητική επιστολή του στις 26 Νοεμβρίου με παρέπεμψε σε εσάς & στο ΣΑΚ και μου υπέδειξε να προχωρήσω στη σύνταξη του σχετικού κειμένου για το site της ΕΕ.

Έχοντας ήδη συντάξει το σχετικό κείμενο, το οποίο επισυνάπτω, δεν προχώρησα στην καταχώρησή του στην ιστοσελίδα της ΕΕ εφόσον θεώρησα απαραίτητη την πρότερη δική σας ενημέρωση, ώστε να αποφευχθούν τυχόν αστοχίες. Το ζήτημα, κατά τη γνώμη μου, είναι ιδιαίτερα «λεπτό» λόγω του διαφορετικού – από το δικό μας – δόγματος και έχει σαφείς κοινωνικοπολιτικές προεκτάσεις, τις οποίες, όπως αντιλαμβάνεστε, δεν είμαι σε θέση να διερευνήσω περαιτέρω.

Παρ' όλα αυτά, έχω τη βεβαιότητα ότι ενημερώνοντας εσάς σήμερα, θέτω το θέμα υπ' όψιν του πλέον κατάλληλου προσώπου, γεγονός που μου εμπνέει αισιοδοξία για την τύχη του μνημείου.

Για την καλύτερη ενημέρωσή σας, επισυνάπτω το σύνολο των στοιχείων που διαθέτω:

1. Απόσπασμα από την ερευνητική μου εργασία - αναφορά στο θέμα
2. Σελίδες 119 – 131 από το βιβλίο «Μοναστήρια της Τήνου» - αναφορά στο θέμα
3. 1^η επιστολή (προς εμένα) του κυρίου Μάνθου Βίλλα
4. Φωτογραφίες του εσωτερικού του ναού
5. 2^η επιστολή (προς εμένα) του κυρίου Μάνθου Βίλλα
6. Πρόχειρο προϋπολογισμό του έργου – Τεχνική έκθεση, υπογεγραμμένα από Π. Μηχανικό
7. Επιστολή του, τότε, ηγούμενου του Τάγματος των Ιησουϊτών, πατέρα Γαβριήλ Μαραγκού προς τη δημοσιογράφο κυρία Χάιντν Νικολάου
8. Σχετικό άρθρο της κυρίας Χάιντν Νικολάου στην ημερήσια εφημερίδα «Οφειύσα»
9. Επιστολή του Δήμου Εξωμβούργου Τήνου προς την Τοπική Ένωση Δήμων & Κοινοτήτων, σχετικά με την ένταξη του θέματος στο Π.Ε.Π. Ν.Αιγαίου
10. Πρακτικό της 15^{ης} συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Εξωμβούργου Τήνου (λήψη απόφασης ένταξης του θέματος στο Π.Ε.Π. Ν.Αιγαίου)
11. Επιστολή της Μονής Ιησουϊτών προς την κυρία Μαρία Μεγμούλη (πληροφοριακό υλικό)
12. Επιστολή της 2^{ης} Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων προς τη Μονή Ιησουϊτών
13. Επιστολή της Μονής Ιησουϊτών προς τον Νομάρχη Κυκλάδων, κύριο Δημήτρη Μπάιλα & τον Έπαρχο Τήνου, κύριο Ραφαήλ Μωραϊτή
14. Απόσπασμα από το προεκλογικό φυλλάδιο της παράταξης των κ.κ. Δ. Μπάιλα, Ρ. Μωραϊτή όπου το ζήτημα εμφανίζεται να εμπεριέχεται στο πρόγραμμα δράσης της
15. Επιστολή της Διεύθυνσης Βυζαντινών & Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού προς την 2^η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων
16. Επιστολή της Μονής Ιησουϊτών προς την ΕΕ (έκθεση της παρούσας κατάστασης του θέματος)
17. Πρότασή μου σχετικά με το κείμενο για το Δελτίο S.O.S. του site της ΕΕ

(Τα τηλέφωνα επικοινωνίας με τον κύριο Μ. Βίλλα είναι: 22830-21184 & 24577 και με τον πατέρα Σάββα: 22830-51490. Η ηλεκτρονική διεύθυνση του δεύτερου είναι: jestinos@otenet.gr)

Παρακαλώ, υποδείξτε μου τι θεωρείται σκόπιμο να πράξω στη συνέχεια.

Παραμένω στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Ασπασία Γ.Σ. Λοΐζου

Φανερωμένη. Απομεσήμερο...
Ήταν άδεια. Ανοιχτή αλλά άδεια. Και γαλήνια...

Η εκκλησία που αρχικά λειτουργούσε σαν ιδιωτικός, ορθόδοξος ναός, με την πάροδο των ετών περιήλθε σε καθολικά χέρια που είναι φανερό ότι τη φρόντισαν με τον καλύτερο τρόπο...

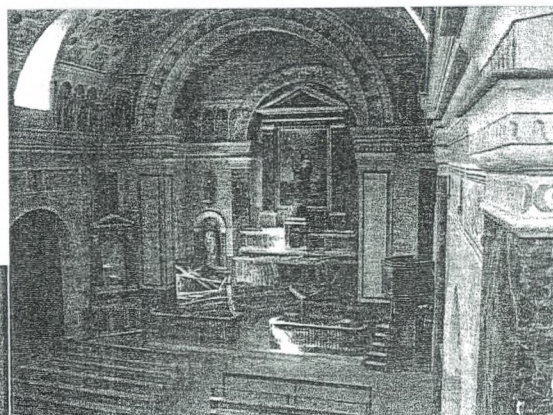
...Από κεκτημένη ταχύτητα και ενδεχομένως κούραση, τα φυλλάδια που προμηθεύτηκα από το ναό της Φανερωμένης χάθηκαν...

...Αργότερα στην Αθήνα, φίλοι από την Τήνο που έμαθαν για τη μελέτη μου, μου έδωσαν το τοπικό, μηνιαίο περιοδικό «τηνιακή ενδοχώρα» δείχνοντάς μου το άρθρο για τον **ιερό ναό του Αγίου Ιωσήφ στα Λουτρά της Τήνου** που καταρρέει λόγω «... της μείωσης του αριθμού των μοναχών και των πενιχρών οικονομικών της φθίνουσας Μονής των Ιησουιτών...»

Περισσότερες πληροφορίες για την ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα αρχιτεκτονική & διακόσμηση της εκκλησίας υπάρχουν στο βιβλίο: «Τα μοναστήρια της Τήνου» των αρχιτεκτόνων Μαρίας Δούκα & Λουκίας Σαρρή.

Αισθάνομαι την υποχρέωση να αναφερθώ σ' αυτή την έκθεση, αφού επιβάλλεται οποιαδήποτε προσπάθεια, προκειμένου να σωθεί αυτό το υπέροχο αρχιτεκτόνημα που δυστυχώς, σήμερα καταρρέει συμπαρασύροντας ένα ανεκτίμητο κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς των Κυκλάδων ...

Η τ. ΕΝΔΟΧΩΡΑ θέλοντας να κάνει ευρύτερα γνωστό το σοβαρό κίνδυνο της άμεσης κατάρρευσης του αξιόλογου αυτού μνημείου του τόπου μας δημοσιεύει το άρθρο αυτό, που είναι απόσπασμα ανάλογης έκθεσης του Ιησουίτη μοναχού π. Σάββα Φρέρη.

“...σήμερα, η επικινδυνότητα στην οποία έχει περιέλθει, καθιστά το ναό μη επισκέψιμο...”

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΩΝ ΙΗΣΟΥΪΤΩΝ

Το τάγμα των Ιησουϊτών στην Τήνο — Ίδρυση της Μονής

Η Τήνος του 17ου αιώνα ήταν το πιο σημαντικό ρωμαιοκαθολικό κέντρο στο Αρχιπέλαγος. Δέχτηκε τον πρώτο Ιησουΐτη¹ μοναχό το 1661. Είκοσι χρόνια αργότερα, ιδρύθηκε νομοκανονικά η Μονή του Εξώμβουργου.

Ο σημαντικότερος οικισμός της Τήνου, το Burgo των Ενετών, βρίσκονταν στην κορυφή ενός αγέρωχου βράχου (Εξώμβουργο) που δεσπόζει στο πιο κεντρικό σημείο του νησιού. Στην εντός των τειχών πολιτεία, που έφερε το όνομα της Αγίας Ελένης, έδρασαν οι Ιησουΐτες μοναχοί από το 1661 ως την άλωση και καταστροφή της από τους Τούρκους, το 1715. Η Μονή τους κτίστηκε κοντά στο ναό της Αγίας Σοφίας (88). Τον Ιούλιο του 1682 ο ιδιοκτήτης της Αγίας Σοφίας παραχώρησε στους πατέρες τη χρήση του ναού. Διοικητικά η Μονή στο Burgo υπάγονταν στην επαρχία της Βενετίας. Οι Ιησουΐτες διέμεναν στη Μονή αυτή μέχρι το 1715, όπου έζησαν το δράμα της άλωσης.

Για μία δεκαετία, οι διωγμένοι από το κατεστραμμένο φρούριο Ιησουΐτες, υπέστησαν, μαζί με άλλους 7000 καστρινούς, μεγάλες ταλαιπωρίες, αναγκάζοντάς τους να διασκορπιστούν σε διάφορα σημεία του νησιού. Ο Ηγούμενος ζήτησε καταφύγιο στα Λουτρά (άλλοτε θέρετρο των Ενετών), ενώ άλλοι πατέρες εγκαταστάθηκαν στο χωριό Κάμπρος και στα Κελιά.

Μετά το Μπούργο, γύρω στο 1716, κέντρο της δράσης των Ιη-

1. Οι Ιησουΐτες αποτελούν ονομαστό τάγμα της Καθολικής Εκκλησίας. Ιδρύθηκε από τον Ιγνάτιο Λουόλα το 1543. Η δράση του εξαπλώθηκε σύντομα σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Το πρώτο σταθερό καθίδρυμα του τάγματος του Ιησού στον ελλαδικό χώρο ανάγεται στο 1594, με την ίδρυση της Μονής του «Αγίου Αντωνίου του Εξωμερίτη», στην πόλη της Χίου.

ΜΑΡΙΑ ΔΟΥΚΑ
ΛΟΥΚΙΑ ΣΑΡΡΗ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ

Η Μαρία Δούκα γεννήθηκε στην Ελευσίνα το 1974. Αποφοίτησε από το 2ο Λύκειο Ελευσίνας και στη συνέχεια εισήχθη στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Ε.Μ.Π. Τα τελευταία χρόνια, παράλληλα με τις σπουδές της εργάζεται σε τεχνικό γραφείο. Στο παρελθόν έχει ασχοληθεί με τη μορφολογία τμηιακών οικισμών στα πλαίσια μαθημάτων της σχολής.

Η Λουκία Σαρρή γεννήθηκε στην Αθήνα το 1973. Αποφοίτησε από την Ελληνογαλλική Σχολή Ουρσουλινών και στη συνέχεια εισήχθη στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Ε.Μ.Π. Παράλληλα με τις σπουδές της έχει αναλάβει εικονογραφήσεις βιβλίων, εξώφυλλα και αφίσες. Στο παρελθόν ασχολήθηκε με τη μορφολογία και σύνθεση κυκλαδικών οικισμών. Εργασίες της βρίσκονται στο αρχείο της Σχολής.

Η Μαρία Δούκα και η Λουκία Σαρρή γνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στην Αρχιτεκτονική Σχολή. Ανέλαβαν από κοινού πολλές εργασίες, τις οποίες διεκπεραίωσαν επιτυχώς χάρη στην καλή συνεργασία τους και στην αμοιβαία και ειλικρινή φιλία τους. Στα πλαίσια του μαθήματος «Διάλεξη» πραγματοποίησαν την τεκμηριωμένη αρχιτεκτονική μελέτη την οποία δημοσιεύουν σ' αυτό το βιβλίο.

Σήμερα η συνεργασία τους συνεχίζεται με την εκπόνηση της διπλωματικής τους εργασίας, με θέμα την αποκατάσταση και την επανάχρηση της Μονής Ουρσουλινών στα Λουτρά Τήνου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΣΟΛΩΝ

Πανασώτηριου

ΠΟΤΗΣ
, 79

2000016270

1103

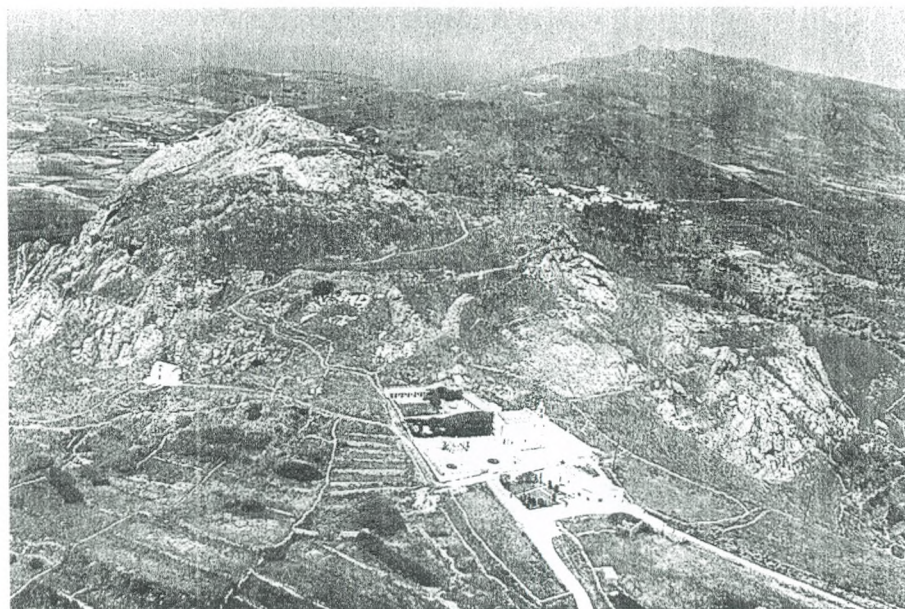
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ/99

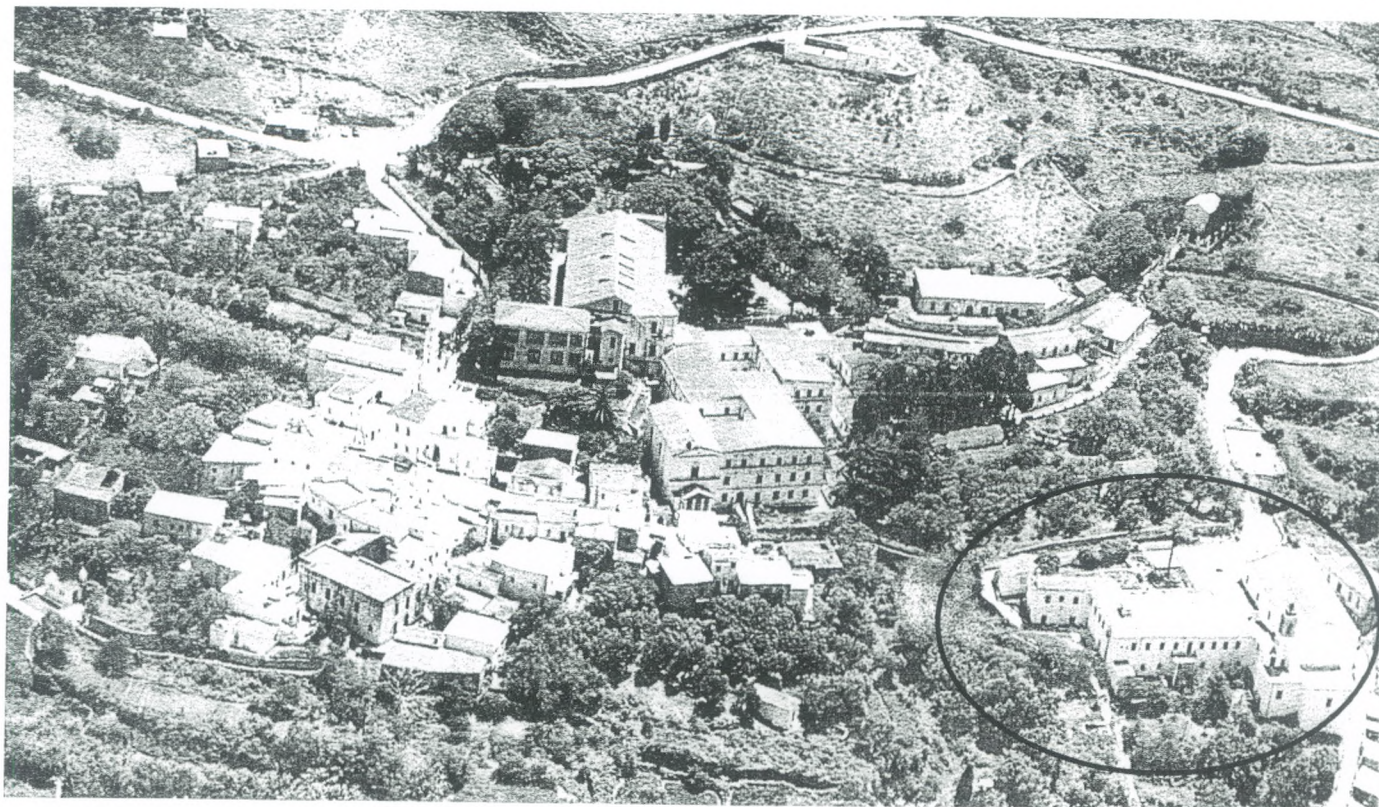
14,10 EURO

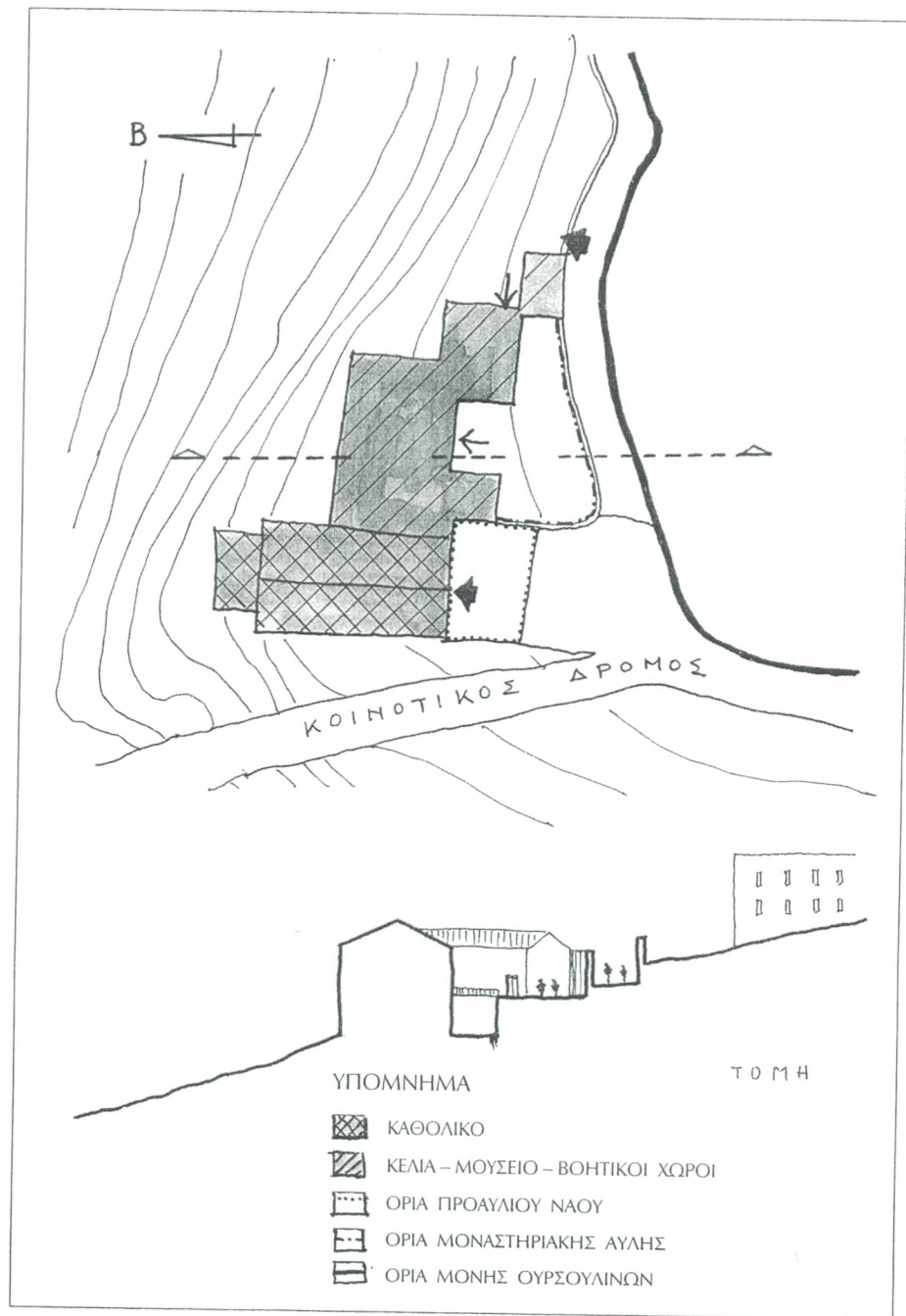
88. Τα ερείπια του ναού της Αγίας Σοφίας.

89. Αεροφωτογραφία του Εξώμβουργου. Φαίνονται τα λιγοστά ερείπια της παλιάς βενετικής πολιτείας, καθώς και τα κτίρια του προσκυνήματος της Ιεράς Καρδίας και ο ορθόδοξος ναός της Αγίας Ελεούσας.

90. Αεροφωτογραφία του χωριού Λουτρά. Εκτός από την Ιερά Μονή των Ιησουϊτών στα δεξιά, φαίνεται το μοναστηριακό συγκρότημα των Ουρσουλινών. Η διαφορά της κλίμακας των παραπάνω Μοναστηριών σε σχέση με την κλίμακα του χωριού είναι εμφανής.

91. Σκαρίφημα της Μονής.

σουϊτών έγινε το Εξώμβουργο (89), δηλαδή η εκτός των τειχών πόλη. Η νέα αυτή Μονή είχε για πυρήνα το ενσωματωμένο στο σημερινό προσκύνημα της Ιεράς Καρδίας, ναΐδριο της Αγίας Αικατερίνης. Εκτός από τη νέα Μονή ανοικοδομήθηκε και ο ναός της Αγίας Σοφίας, ο οποίος το 1895 μετονομάστηκε σε εκκλησία της Ιεράς Καρδίας του Σωτήρος. Οι Ιησουΐτες έζησαν στο χώρο αυτό από το 1723 ως το 1837. Τα σημερινά κτίρια του προσκυνήματος της Ιεράς Καρδίας του Ιησού ανοικοδομήθηκαν μετά το 1940. Όταν στα μετεπαναστατικά χρόνια το Εξώμβουργο εγκαταλείφθηκε από όλους σχεδόν τους κατοίκους του, οι Ιησουΐτες μετοίκησαν στο κεντρικό χωριό Λουτρά (90). Από το τρίτο Μοναστήρι τους, που αφιέρωσαν στον Άγιο Ιωσήφ, εξακολουθούν να προσφέρουν τις πνευματικές τους υπηρεσίες μέχρι σήμερα.

Περιγραφή της Μονής

Το μεγαλόπρεπο και επιβλητικό κτίριο του ναού στρέφεται απ' ευθείας προς τα έξω και είναι άμεσα προσπελάσιμο από τους επισκέπτες εφόσον έχει αυτόνομη είσοδο από τον κοινοτικό δρόμο. Τα υπόλοιπα κτίσματα διατάσσονται σε σχήμα π, παραπλεύρως της εκκλησίας (91).

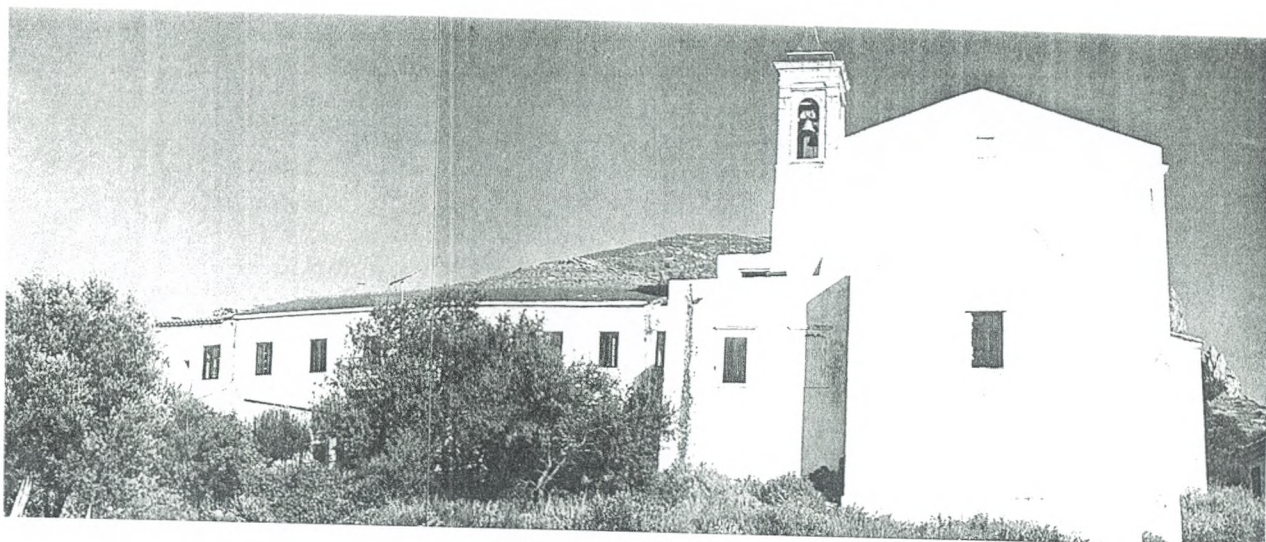
Το σύνολο της Μονής παρουσιάζει εκτεταμένη αρχιτεκτονική σύνθεση με ενιαία εσωτερική δομή που δεν επεκτείνεται σε οικιστικό συγκρότημα. Διακρίνονται με σαφήνεια τα χαρακτηριστικά της νησιώτικης τεχνοτροπίας τα οποία συνδυάζονται εύστοχα με τις μορφολογικές και λειτουργικές αρχές της δυτικής μοναστηριακής αρχιτεκτονικής, δίνοντας στο συγκρότημα γραφικό χαρακτήρα (92).

Η είσοδος στο χώρο της Μονής γίνεται από το νότιο άκρο του οικοπέδου. Η προσπέλαση του μοναστηριού, όπου συγκεντρώνεται όλη η εσωτερική ζωή της κοινότητας, είναι αφανής, κατά τρόπο ώστε ο χώρος του να απομονώνεται τελείως από τον έξω κόσμο.

Η είσοδος στο εσωτερικό της Μονής γίνεται από τον κεντρικό υπαίθριο χώρο, ο οποίος παίζει το ρόλο αίθριου.

Το Καθολικό της Μονής

Πρόκειται για μονόκλιτη θολοσκεπή ξυλόστεγη βασιλική με ένα εγκάρσιο τόξο. Παραπλεύρως του κυρίως ναού υπάρχουν κόγχες μικρής κλίμακας που χρησιμοποιούνται ως σκευοφυλάκια. Σε κάτοψη, οι κόγχες αυτές δίνουν την εντύπωση ύπαρξης εγκαρσίου κλίτους και κα-

92. Η πίσω όψη της Μονής.

93α. Η πρόσοψη του ναού.

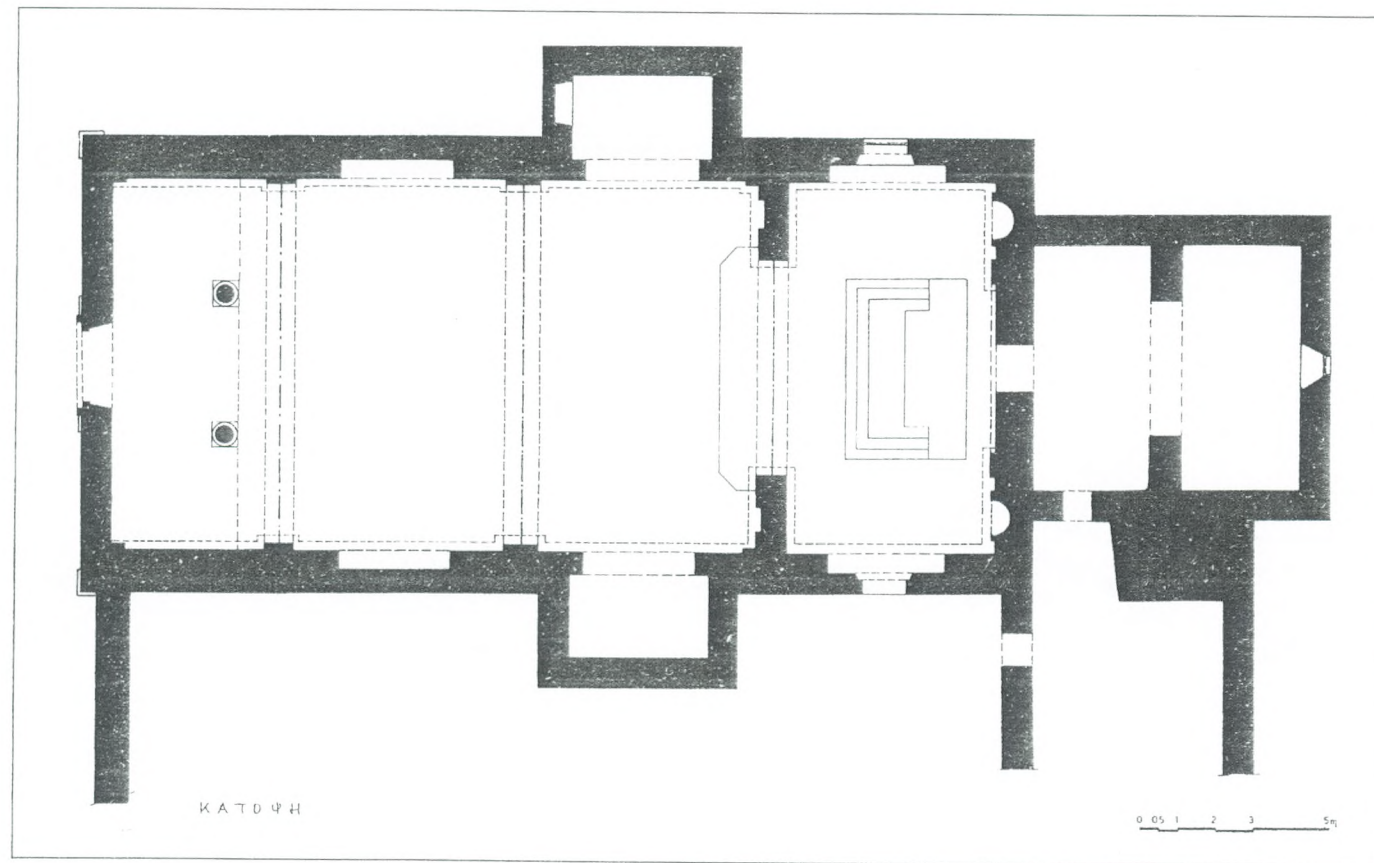
ΠΟΥ ΟΥ

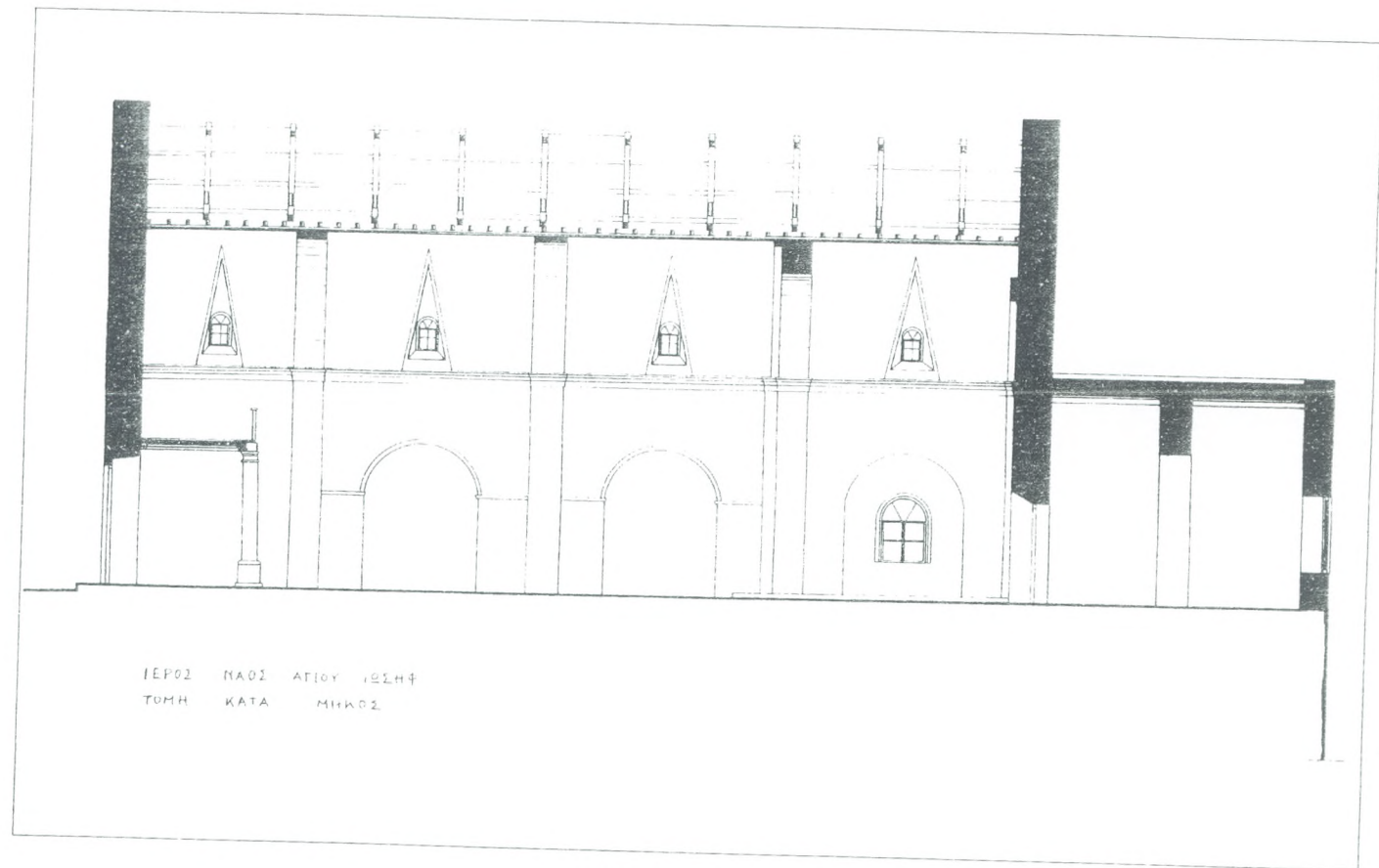
93β. Πίσω όψη του ναού.
Φαίνεται η υψομετρική διαφορά
ανάμεσα στις πλευρικές κόγχες
και στον κυρίως ναό.

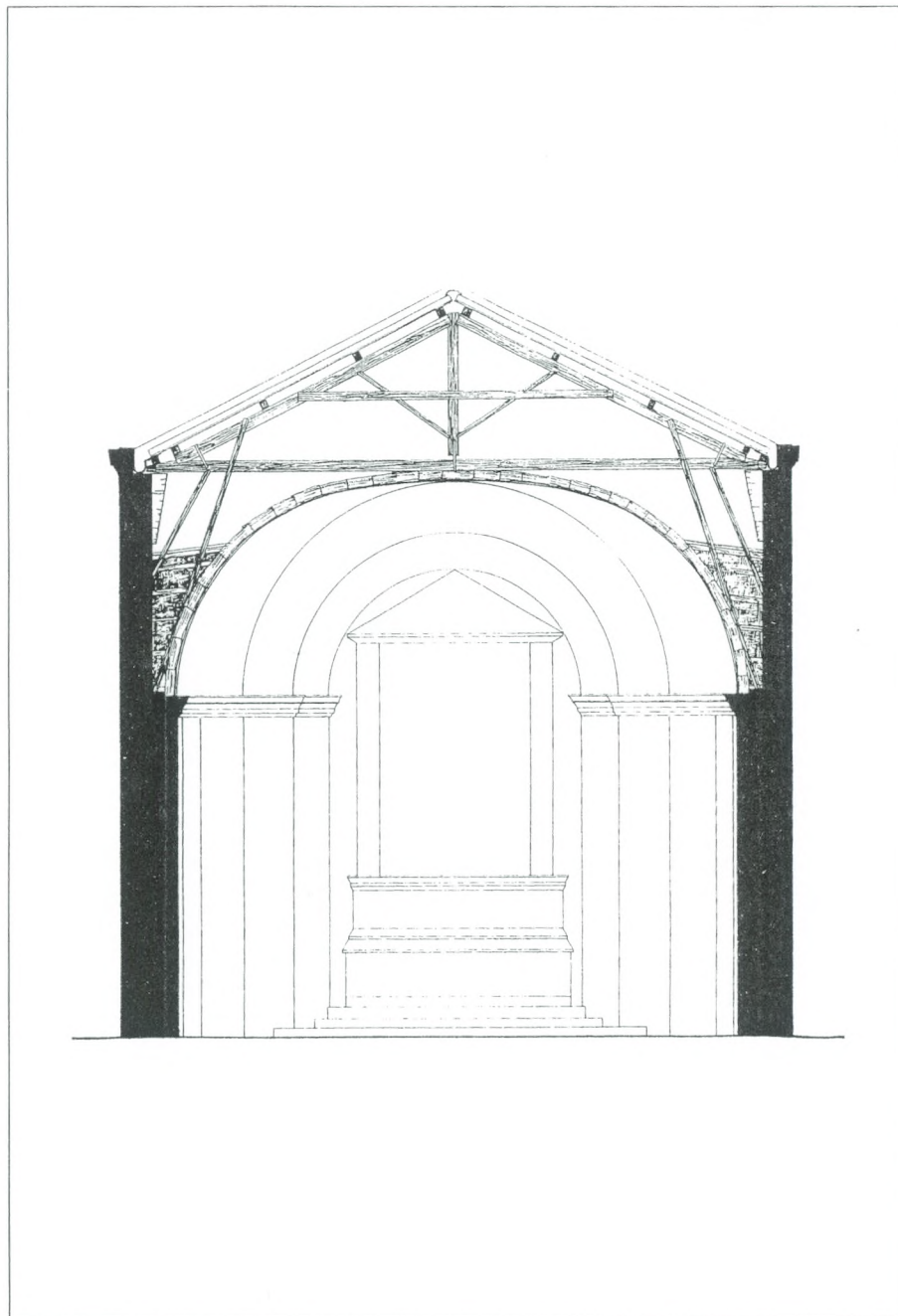
93γ. Εσωτερική άποψη του ναού.
Διακρίνεται ο ελκυστήρας
που συγκρατεί τους κατά μήκος τοίχους.

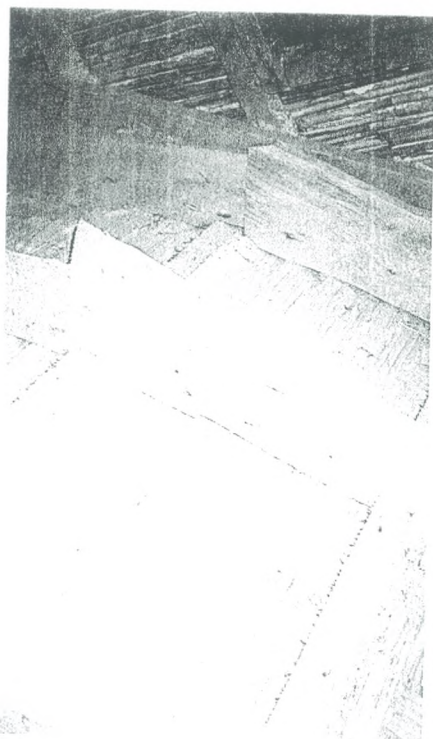
94α. Κάτοψη

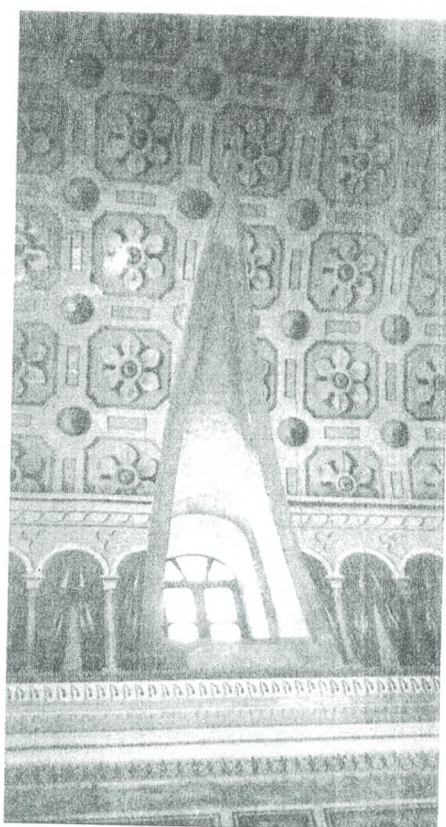
94β. Τομή κατά μήκος.

94γ. Εγκάρσια τομή.

95. Λεπτομέρεια κατασκευής θόλου.
Φαίνονται οι καρφωμένες μεταξύ τους
ξύλινες τάβλες, τα πηχάκια που
τις συγκρατούν και το καλάμωτό πλέγμα.

96. Ένα από τα εντοιχισμένα
στο θόλο παράθυρα του ναού.

τά συνέπεια σταυροειδούς ναού. Στην πραγματικότητα, η μικρή κλίμακα των κογχών ασθενεί υπερβολικά και ο άξονας που διαφαίνεται στην κάτοψη εξαφανίζεται τελείως λόγω της μεγάλης υψομετρικής διαφοράς ανάμεσα στο ορθογώνιο του ναού και στις κόγχες αυτές. Η είσοδος στο ναό γίνεται από τη δυτική όψη του, όπου πάνω από τον πρόναο υπάρχει γυναικωνίτης ξύλινης κατασκευής (93).

Η στατική επάρκεια των δύο κατά μήκος τοίχων οι οποίοι φέρουν τα φορτία της στέγης, επιτυγχάνεται από τους τρεις εγκάρσιους ελκυστήρες.

Εσωτερικά, η κάλυψη του ναού γίνεται με θόλο ελλειψοειδούς μορφής ενώ εξωτερικά με δίριχτη στέγη. Κατασκευαστικά, η στέγαση του γίνεται με ξύλινα ζευκτά, τα οποία δεν είναι εμφανή εσωτερικά εφόσον καλύπτονται από το θόλο. Ο θόλος αυτός παρουσιάζει ιδιαίτερο κατασκευαστικό ενδιαφέρον λόγω του ανοίγματος που γεφυρώνει και των υλικών που έχουν χρησιμοποιηθεί για την πραγματοποίησή του (94).

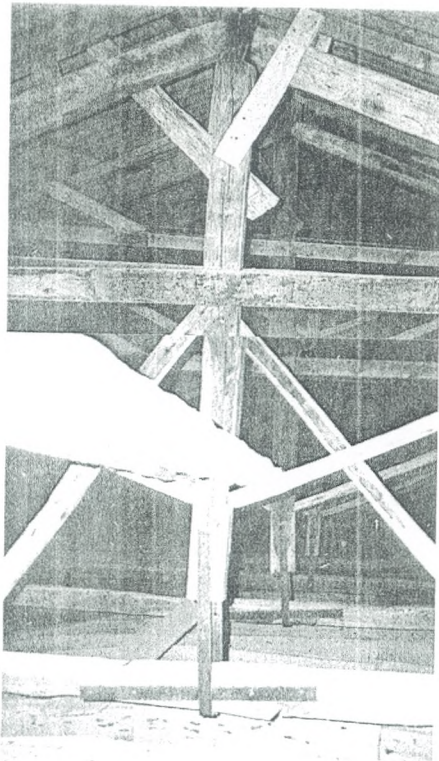
Είναι κτισμένος από ξύλινες τάβλες, καρφωμένες επιμελώς μεταξύ τους σχηματίζοντας ελλειψοειδή μορφή. Οι τάβλες καλύπτονται από καλαμωτό πλέγμα που έχει επενδυθεί με γύψο, δίνοντας στο ναό τη σημερινή μορφή του (95).

Ο φωτισμός του χώρου (96) επιτυγχάνεται με παράθυρα, εντοιχισμένα στο θόλο, των οποίων το τριγωνικό εσωτερικά σχήμα διαχέει το φως.

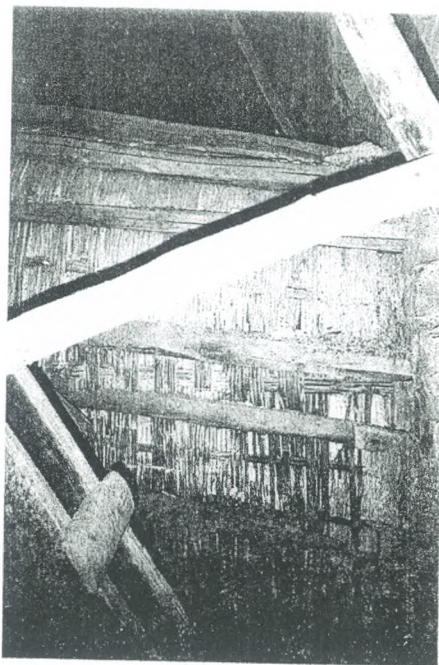
Ζημιές – Φθορές

Το Μοναστήρι του Αγίου Ιωσήφ αντιμετωπίζει ποικίλα προβλήματα όσον αφορά τη στατική του επάρκεια. Το βασικότερο πρόβλημα εντοπίζεται στη στέγαση του Καθολικού, όπου δεν επιτυγχάνεται η ακαμψία της κατασκευής. Το δομικό σύστημα του ναού αδυνατεί να αναλάβει το μεγάλο βάρος της αρχικής στέγασης λόγω της έλλειψης συντήρησης της κατασκευής. Έτσι, τα προϋπάρχοντα κεραμίδια έχουν αντικατασταθεί από ελενίτ, προκειμένου να ελαφρύνει το φορτίο της στέγης. Το σύστημα των ζευκτών δε βρίσκεται στην αρχική του μορφή. Πολλά πρωτεύοντα και δευτερεύοντα δοκάρια έχουν αντικατασταθεί πρόχειρα, από ξύλα ποικίλων μεγεθών και διατομών, για να υποστηριχτεί η κατασκευή (97).

Το πλέγμα από καλάμια που σχηματίζει την ελλειψοειδή μορφή του θόλου έχει υποστεί μεγάλη φθορά, κυρίως στα σημεία των παραθύρων (98).

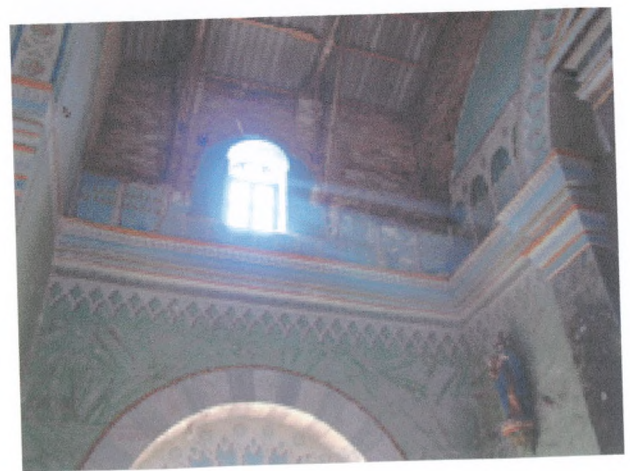
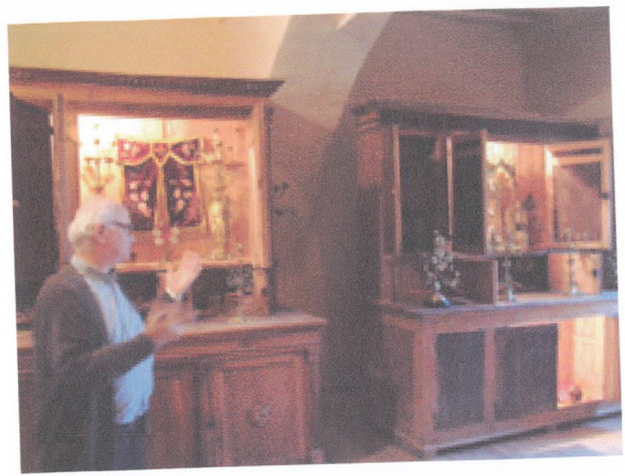
97. Τα κεραμίδια έχουν αντικατασταθεί από ελενίτ ενώ έχει γίνει προσπάθεια αντιστήριξης των ζευκτών με πρόχειρο τρόπο.

98. Είναι εμφανής η φθορά του πλέγματος από καλάμια στο σημείο του παραθύρου.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ - ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Η μελέτη αυτή αφορά την επισκευή του Ι. Ναού του
ΑΓ. ΙΩΣΗΦ στο Μοναστήρι των η. Ιησούντων στα ΛΟΥΤΡΑ
ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ.

Πρόκειται για δομοσκεπή βασιλική με ζύγινη στέγη τα
κεραμίδια της οποίας έχουν αντικατασταθεί παλαιότερα με
ξύλα ελκενίε. Κάτω από την επικάλυψη υπάρχει δόκος
ελλειψοειδούς μορφής. Όλο αυτό το σύστημα στηρίζεται
πάνω στους χίθινους τοίχους του ναού που συγκρατεί-
ται με εγχάρσιους μεταλλικούς εγκυστύρες.

Η όλη κατασκευή έχει υποστεί σημαντικότερες φθορές,
μερικά στοιχεία της επικάλυψης - δόκου έχουν καταρρεύσει,
αφού η μόνη σημαντική αντήρηση που έχει γίνει εδώ και
πολλά χρόνια είναι η αντικατάσταση των κεραμιδιών με ξύλα
από ελκενίε. Οι φθορές αυτές αφορούν τόσο τα εξωτερικά
στοιχεία του κτηρίου, τοίχοι αντιστήριξης, επικάλυψη κλπ,
όσο και τα εσωτερικά δόμο, διακόσμηση, κουφώματα,
επιχρίσματα κλπ.

Όλες αυτές οι εργασίες που απαιτούνται να γίνουν προκει-
μένου να γίνει πλήρης αποκατάσταση του ναού περιγράφον-
ται παρακάτω και γίνεται και ο προϋπολογισμός του
κόστους αυτών των εργασιών.

1)	ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΑΔΕΙΑ - ΑΜΟΙΒΗ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ (για συμβατικό προϋπολογισμό $\approx 10.000.000$ δρχ.)	= 5.000.000 δρχ.
2)	ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΙΣ - ΕΚΣΚΑΦΕΣ - ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ	= 7.500.000 δρχ.
3)	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΙΧΩΝ ΑΝΤΙΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΠΟ ΠΕΤΡΑ	= 10.000.000 δρχ.
4)	ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΞΥΛΙΝΗΣ ΣΤΕΓΗΣ	= 15.000.000 δρχ.
5)	ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΘΟΛΟΥ	= 25.000.000 δρχ.
6)	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΘΟΡΕΝ ΠΕΤΡΙΝΩΝ ΤΟΙΧΕΝΛΑΟΥ	= 3.000.000 δρχ.
7)	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΩΝ	= 12.000.000 δρχ.
8)	ΕΠΙΣΚΕΥΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΟΥΦΕΜΑΤΩΝ	= 7.500.000 δρχ.
9)	ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	= 5.000.000 δρχ.
10)	ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΑΠΕΔΩΝ	= 6.500.000 δρχ.
11)	ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	= 18.000.000 δρχ.
12)	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ	= 30.000.000 δρχ.
13)	ΦΠΑ	= 15.000.000 δρχ.
14)	ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ	= 5.500.000 δρχ.
ΣΥΝΟΛΟ		= 165.000.000 δρχ.

ΣΥΡΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2001
Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ

ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ Α. ΒΑΡΘΑΛΙΤΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΕΜΠ
ΜΕΛΟΣ ΤΕΕ ΑΡ. ΜΗΤ. 27307
ΣΤ. ΠΡΩΙΟΥ 72 ΕΡΜΟΥΠΟΛΗ 84100
ΤΗΛ-ΦΑΧ 81568 & 093 219859

Υπόψη: Πατέρα Γαβριήλ
Από: Χαϊντι Νικολάου, Οφιούσα
Φαξ: 8835911

Αγαπητέ πατέρα Γαβριήλ,

Σας ευχαριστώ για την εξαιρετικά διαφωτιστική για μένα συνομιλία μας σχετικά με την τύχη της Μονής των Ιησουϊτών στην Τήνο. Σας στέλνω μερικές ερωτήσεις, τις περισσότερες από τις οποίες μου έχετε ήδη απαντήσει προφορικά. Ο λόγος που σας ζητώ να έχω σύντομες γραπτές απαντήσεις είναι για να αποφύγω γενικολογίες και ανακρίβειες.

1. Προτεραιότητες του τάγματος των Ιησουϊτών.
2. Ιστορικά στοιχεία για τη Μονή των Ιησουϊτών στα Λουτρά Τήνου.
3. Ποια τα σχέδια ή οι προτάσεις του τάγματος για τη Μονή και ποιο το ποσοστό συμμετοχής του αν κάποιος δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας ενδιαφερθεί για την αποκατάσταση της Εκκλησίας του Αγίου Ιωσήφ;
4. Έχουν γίνει ήδη ενέργειες για την αποκατάσταση της Μονής ή της Εκκλησίας ή υπάρχουν κάποιες στα άμεσα σχέδιά σας;
5. Ποιες ενέργειες έγιναν για τη Μονή της Σύρου προκειμένου να διασωθεί;

Ευχαριστώ

Χαϊδω Νικολάου

Τηλ δουλειάς: 2004 277
Τηλ σπιτιού: 69 90 728
Κινητό: 0938 24 32 26
E-mail: cpnikolo@athens2004.gr

Ονόη Αρτινής 22/9/2001

Υπόψη κ. Χάιδω Νικοφάν, "Ογιονόβα"

Αγαπητή κ. Χάιντε,

Απαντώ στις ερωτήσεις σας σε τόσο σύντομο
δεν νωρχει ούτε π/κ ούτε πραγματοχική. Για να
την καθυστερήσω λίγο προσφέρω σ' αυτή τη γύση
γιατί είμαι νωοχρεωμένος αύριο Κυριακή να
ταξιδέψω στη Σύρο-Τήνο. Με συγχωρείτε.

Εν

1/ Οι προτεραιότητες του τόματός μας στην
Ελλάδα καθορίστηκαν με βάση τις ανάγκες της
τοπικής Εκκλησίας και τις ενδιαμέσες όωως
και τις ιδιαιτερότητες της αωοεταχίς του.

Ως μοναχός και ιερομόναχος, ώφραν αώό τη
γοτρεωτική και ωνευλατική - ψάδα της ευωάιδεωής
δραστηριότητα, έχουμε αωοετοτή να προσφέρουμε
στην Εκκλησία ανοίγματα προς την ωοριτιστική
και κοινωνική ωρνευία της ψάδα στην Ελληνική
πραγματικότητα. Αυτά, θα έμερα, είναι τα βασικά
χαρακτηριστικά του οράματός μας. Πρόκειται γι.

1/7

μία μισρή και ταπεινή παρουσία σου θέλει να είναι υπαρέσια ως Ευημερίας και τη Κόρη

Οι προτεραιότητες από τη δεικνυόμενη του βι μέχρι σήμερα μας έκαναν να είμαστε ευαίσθητοι στις ανάγκες των Καθογουισμένων - και ωστόσο αυτών - στη χώρα μας. Εντός από την καθαρά ευημεριαστική προσφορά, οδηγηθήκαμε να ιδρύσουμε σε συνεργασία με Α' Πουσα) ένα πολιτιστικό Κέντρο, το γνωστό ΚΕΟ, (1969), β) μια γοιττική Εστία, δυναμικότητας 34 δωμάτων (1974), γ) δύο νέα περιοδικά - ωέρα του "Αγγελιαφόρου" "Ανοιχτοί Ορίζοντες" (1900) - τα "Εύχρηστα Βιβλία" και το "Φρόνιο της Τήνου". Παράλληλα, αναπτύχθηκε το 3. βιβλιοθήκες των Κοινοτήτων μας, αξιοποιήθηκε το αρχαιολογικό υλικό των διαδεχόμενων με δύο τρόπους: τις εκδόσεις και με περιοδικές εκδόσεις ή τα "μνημεία" των Μονών Τύρον και Τήνου.

2/ Οι Ιερόνιζες της Τήνου ασχολήθηκαν την ιστορική περιωπεία του γαού της νήσου.

• Από την άγασή τους στο νησί (1661) και την ίδρυση της Μονής (1679) έζησαν μέσα στο Κάστρο (όπου ναύαρχοι έχουν της φανής και

τον ναόν ~~μ~~ μέχρι την ωήρη καταστροφή του
από τους Τούρκους το 1715.

• Αποφύδνησαν το γαύ στη διασπορά του
ε' ορόσηρο το νησί. Είναι γνωστό π.χ. ότι
ένας Ιησούιτης έμεινε εσεί χρόνια στα Κεφιά,
συμφερνή Καττονή.

• Με τον κορό δημιουργήθηκε ο οικισμός
τον εξαμύργον στους ορόωδες τον Κάστρον
όπου οι κοινότητες τον πύλλωτος εγκαταστά-
θηκε στις χώρες τον συμφερνόν Προσυνυ-
τηρίον με μονή και ναό μέχρι τα μέσα του
19ου αι.

• Από τότε μέχρι σήμερα η κοινότητα μετὰ
γέρθηκε στα λουτρά όπου ^{πυρί και γαί} έμειναν και έδρασαν
ε' όλο το νησί. Το κτίριο της μονής οικοδο-
μήθηκε με ταχύτητα και ορόχειρα (βλ. Αρχείο),
υπογράφεται ότι ο ναός είχε καλύτερη μετὰ χει-
ρική από ότι γένε ωφτισμός μηχανισμός ή έρευν-
τές.

4) Περνών στην 4^η εργασία.

Κατά τις τελευταίες δεκαετίες έγιναν - όχι
ενέργειες! - αλλά έργα, τόσο στο ναό όσο και
στη μονή. Αναφέρω τα εξής με χρονολογική

βειρά: α) ανανέωση της σκευής του ναού,
διοργανώσεως - ευτυχώς! - τη βασική υποδομή της
(φυεία, κ.ά.), β) εσωτερικά ενοχρήματα (δομάδες
και ανανέωση ηγευριών και υδραυλικών εγκα-
ταστάσεων του κτιρίου της μονής, γ) αγωγή
πορτοφολογίων και των δύο κτιρίων, δ) εξω-
τερικά ενοχρήματα, ε) Πιμική αγωγή της
βρύσης της μονής και της μεταφορευής. Τέτοι-
α είδους εργασίες - και για κτίρια ούτως ούτως
των Μοναχών - απορρογύσαν πολλά εκατομμύ-
ρια δραχμών σε υπερτινές τιμές...

Για τη γειτορρία της μονής, απαιτούνται
μεγάλα ποσά (διατροφή, μεταφορές, ρυχισμός, ΔΕΗ
ΟΤΕ...). Οι ενέργειες μου σήμερα αποβλέπουν
στο να συνεχίσει η γειτορρία της μονής
εξαγοράζοντας τα απαραίτητα προϊόντα!

Με τη βειρά μου θέλω κι εδώ μια βειρά
ερωτημάτων, ποταμών και ρεαλιστικών: Ποια η
αποβή των μέτρων της κοινότητας για τις
απογοητευτικές υποχρεώσεις τους; Ποιος καλύπτει
τα μεγάλα οικονομικά κενά; Ποια η συμβολή
της Ευαγγελίας, γασού και κτήριον; Ένα είναι

γίγοντο : αδυνατούμε να εξαγαγίσουμε την
εωικμενύ τον ναόν. Όχι ότι δεν το θέλουμε
Αιώς δεν μπορούμε!

3) Έρχομαι τώρα στο 3^ο ερώτημα.

Για τη μινή ήδη αωάντμα. Προωάδειες
αωό μέρους μας - αηή και αωό α'ηους - έγιναν.
Έωεσαν στο κενό! Η ταχύντμα: το αωοτέτμα
μυδέν! Κανένας μεάτος ευεργέτης μας
δεν αωοδικοωοιήδηκε να συμβάτμα, για
ποικίτους και ευνόητους λόγους!... Το εγγυ-
νιό δηόδιο, αν και βγέωει την παρυνίο
μας "εως δερφοιώντες" συφαντική και αωοοοί-
τητη και ευτμα την κοινωνιο-αωητιφική
ωροααρά μας, ωρος το ωορόν το αωοτέτμα
είναι μυδενικό. Ποητιμοί και α'ηος γορείς
δωφάουν την όη ωροαάδεια "μυνείο των
Ποντρών" μέσα στο κτίριο της μυνίς, μένο
έωδοις, ωως τα ωοητιφικό υγιό (βιβρία,
γαρρωτικό ανικέφμενα, γαωραγικό υγιό...) είωι
ωφόνδιο και αωοτερεί γέγυρα μεζοφύ Εηάδος
και Ευρωοοίμων Κοινωτήτων, δεν κατόρνω
μέχρι αήτμα να εωιζώχουν τα...
5/7

Οι συνάδελφοι της Τήνου (τέσσερις από τους 18
 ιεροφρονήχους και μοναχούς ησυχαστές στην Ελλάδα)
 με απροσπονήν ότι κατά το δέρος κάωσο ευδ.
 φέρον ευδητιώθηκε από σωφροσύνη του νηγιού.
 Η συνέντευξη της "Ογιάνσας" θα συμβάλει στην
 ευαισθητοποίηση του γένους. Αυτή τη στιγμή
 δεν μπορώ να μιλήσω για "ποσοστό της ευημεροχί-
 της Τάφης". Το Τάφη εφασφαλίζει και θα
 συνεχίσει να εφασφαλίζει τη φειτοσύνη της
 μονής. Από τις αναγκαίες τον μπορεί
 να καταλάβετε τι συμβαίνει σε σχέση
 ή δέσφενση αυτή. Μπορείτε να κάνετε μια
 ζωτική έρευνα ανάμεσα στον ιστότοπό σου
 εφωκρεζού ^{σχετικά} ~~εφωκρεζού~~ τις αποδοχές της.

5^η Για τη Μονή μας στη Σύρο δεν έγινε
 από φίλους μας καμία ενέργεια. Η πορευτική της
 "μίση" στη ευρύτερη κοινωνία και στο ελληνικό
 κράτος. Αδίκη και μικρή στήλη υποστήριξη ήρθε
 από το Δήμο και από τη Νομορχία. Τα κτίρια
 της μονής και την ναύ υπήρχε μια διατηρητέα
 από το Υπουργείο Πολιτισμού. Η Κομοτηνή Επισκο-
 πή Σύρου εφασφαλίζει την υγεία και σε βάθος

επιμενή για να μπορέσουν οι κηρύξεις
μοναχές να γίνουν ευρωπώς στους χώρους
ων διαδέσσει στην ποσική Ευτυχία
και μεταγέγραφε τη Μονή^{της} μου την Άνω
Σύρο στα Τάφανα.

Αγαπητή Χάιντ, αδούλευα ευνοητικά
στα ερωτήματα σας, τα έργα και
ενδιαφέροντα. Ο ιερογερμανός και γραφικός
διάδοχός μου, εγώ να βοηθήσει
την Οργάνωσα στην ιερουργία της.
Την αναρωσώ, τη δική μου και των
ενορέγγων μου, ευγράφω σε σενα, στο
θέση και σε άλλους... αν υπάρχουν.

Μόλις έχω το αείψον τον Υπουργείο.
Αν σας υποσχεθώ ότι σας το στείλω.
Μια πρόχειρη υπαγόρευση δεν αποδίδει
αποσεφρατική!...

9 Τετάρτη Μαρτίου

7/7

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΕΞΩΜΒΟΥΡΓΟΥ ΤΗΝΟΥ

Ταχ.Δ/ση: Ξινάρα Τήνου
Τήνος 84 200
Τηλ: 0283-51801-4
Fax : 51802

Ξινάρα 15 Νοεμβρίου 2001

Αρ.Πρωτ. - 4349 -

ΠΡΟΣ:
Τοπική Ένωση Δήμων & Κοινοτήτων
Ερμούπολη τ.κ. 84 100
ΣΥΡΟΣ

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

ΘΕΜΑ: Ένταξη στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου στο μέτρο 3.4. «Πολιτιστική ανάπτυξη και Πολιτιστικός τουρισμός», το έργο : Στερέωση – ανακαίνιση ιστορικού Ναού Αγίου Ιωσήφ Μονής Ιησουϊτών Λουτρών Τήνου.

Αγαπητοί συνάδελφοι.

Σας παρακαλούμε, στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού να προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες από μέρους σας ώστε να ενταχθεί στο ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου στο μέτρο 3.4, «Πολιτιστική ανάπτυξη και Πολιτιστικός τουρισμός», το έργο : Στερέωση – ανακαίνιση ιστορικού Ναού Αγίου Ιωσήφ Μονής Ιησουϊτών Λουτρών Τήνου.

Ο εν λόγω Ναός αποτελεί ιστορικό μνημείο, μεγάλου Πολιτιστικού, κοινωνικού και τουριστικού ενδιαφέροντος της περιοχής των Λουτρών και γενικά της Τήνου.

Τα Λουτρά ως γνωστόν είναι ένας από τους πλέον τουριστικούς προορισμούς του Δήμου μας και της Τήνου ολόκληρης, με μεγάλη ιστορία ως θρησκευτικό, πολιτιστικό και εκπαιδευτικό κέντρο του νησιού μας.

Η Μονή Ιησουϊτών των Λουτρών με ζωή 2 αιώνων λειτουργεί ως σήμερα και αποτελεί σημείο αναφοράς της περιοχής. Στους χώρους της υπάρχει λαογραφικό και εκκλησιαστικό μουσείο, βιβλιοθήκη σπάνιων βιβλίων 6000 τόμων, περιβάλλον χώρος 12 στρεμμάτων μεγάλης αισθητικής αξίας και ο Ναός του Αγίου Ιωσήφ που κτίστηκε το 1860 και είναι μονόκλιτη θολοσκεπής, ξιλόστεγη βασιλική με εγκάρσιο τόξο και πλούσια τοιχογραφία.

Ο Ναός αυτός χρήζει συντήρησης διότι έχει υποστεί φθορές σε σημείο που να είναι ορατός ο κίνδυνος τμηματικής κατάρρευσης του. Υπάρχει σχετική προμελέτη ενδεικτικού κόστους 150.000.000δρχ.

Ο Δήμος μας θεωρεί ότι το ιστορικό αυτό μνημείο πρέπει με κάθε τρόπο να διασωθεί. Σας παρακαλούμε λοιπόν για τις δικές σας ενέργειες άμεσα.

Συνημμένα:

- Άρθρο εφημερίδας ΟΦΙΟΥΣΑ. Αρ.Φύλλον 76/Οκτώβριος 2001.

Με τιμή

Ο Δήμαρχος Δήμου Εξωμβούργου

Δημήτριος Αελάσουδας

(4) (10)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ -15-

Σήμερα την 25η Νοέμβρη 2001 ημέρα Κυριακή και ώρα 11:30', το Δημοτικό Συμβούλιο συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Δημοτικό Κατάστημα του Δήμου, ύστερα από την 4453/21-11-2001 πρόσκληση του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου που δημοσιεύθηκε στον ειδικό χώρο ανακοινώσεων του Δήμου Εξωμβούργου Τήνου και επιδόθηκε με αποδεικτικό στους Συμβούλους αυτού (άρθρα 108, 94 & 95 του Δ. Κ. Κ) για συζήτηση και λήψη αποφάσεων στα παρακάτω θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Πριν από την έναρξη της συνεδρίασης αυτής ο Πρόεδρος διαπίστωσε ότι σε σύνολο - 17- Δημοτικών Συμβούλων ήταν:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ

1. Κροντηράς Παναγιώτης	Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου
2. Ζαλώνης Ιωάννης	Αντ/πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου
3. Βίλλας Ματθαίος	Γραμματέας Δημοτικού Συμβουλίου
4. Ξενόπουλος Αντώνιος	Δημοτικός Σύμβουλος / Αντιδήμαρχος
5. Δελατόλα Μαρία	Δημοτική Σύμβουλος
6. Βιδάλης Αντώνιος	Δημοτικός Σύμβουλος
7. Μυκονιάτης Λορέντζος	Δημοτικός Σύμβουλος
8. Πιτέρης Αλέξανδρος	Δημοτικός Σύμβουλος
9. Ζαλώνης Στέφανος	Δημοτικός Σύμβουλος
10. Κουμαριανός Ιωάννης	Δημοτικός Σύμβουλος
11. Δαρμής Ιωσήφ	Δημοτικός Σύμβουλος
12. Αρμάος Γεώργιος	Δημοτικός Σύμβουλος
13. Πρελορέντζος Ιάκωβος	Δημοτικός Σύμβουλος
14. Ανδροβικ Αλοΐσιος	Δημοτικός Σύμβουλος (Από το 2° θέμα μέχρι το τέλος)

ΑΠΟΝΤΕΣ

1. Γιαννησόπουλος Ζαχαρίας	Δημοτικός Σύμβουλος
2. Αρμάος Ιωσήφ	Δημοτικός Σύμβουλος
3. Αρμακόλλας Γεώργιος	Δημοτικός Σύμβουλος

ΠΑΡΟΝΤΕΣ ΠΑΡΕΔΡΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

1. Βιδάλης Παντελής	Πάρεδρος Δ. Δ. Κτικάδου
2. Δελλατόλας Πολύκαρπος	Πάρεδρος Δ. Δ. Αγάπης (Από το 1° θέμα μέχρι & το 4° θέμα)

ΑΠΟΝΤΕΣ ΠΑΡΕΔΡΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

1. Μαραβέλιας Φίλιππος	Πάρεδρος Δ. Δ. Καρδιανής
2. Παρασκευάς Κύριλλος	Πάρεδρος Δ. Δ. Υστερνίων

Στη συνεδρίαση δεν παραβρέθηκε ο προσκληθείς Δήμαρχος του Δήμου κ. Νικηφόρος Δελασούδας επειδή απουσίαζε σε ταξίδι στην Ιταλία ενώ παραβρέθηκε ο υπάλληλος του Δήμου κ. Ευάγγελος Καλογήρου του Ιωάννη για την τήρηση των πρακτικών μέσω μαγνητοφωνικής συσκευής.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος του Δ. Σ. εισηγήθηκε το κάτωθι θέμα της ημερήσιας διάταξης.

ΘΕΜΑ -15- ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟ Π. Ε. Π. ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ 3.4 «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ» ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ «ΣΤΕΡΕΩΣΗ – ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΣΗΦ ΜΟΝΗΣ ΙΗΣΟΥΪΤΩΝ ΛΟΥΤΡΩΝ ΤΗΝΟΥ».

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ -178/2001-

Εισηγούμενος ο Πρόεδρος του Δ. Σ. το ανωτέρω θέμα, παρουσίασε και ανέγνωσε το 4349 από 15-11-2001 εξαιρετικά επείγον έγγραφο του Δημάρχου του Δήμου Εξωμβούργου Τήνου, με το οποίο ο κ. Δήμαρχος απευθυνόμενος στην Τοπική Ένωση δήμων και Κοινοτήτων του Νομού μας, παρακαλεί όπως στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού πρόβουν στις απαραίτητες ενέργειες από μέρους των ώστε να ενταχθεί στο Π. Ε. Π. Νοτίου Αιγαίου στο μέτρο 3.4 «Πολιτιστική Ανάπτυξη και Πολιτιστικός Τουρισμός», το έργο «Στερέωση – ανακαίνιση ιστορικού Ναού Αγίου Ιωσήφ Ιησουϊτών Μονής Λουτρών Τήνου»

Στο ίδιο έγγραφο, μεταξύ άλλων, δίνονται διευκρινήσεις ότι ο εν λόγω ναός αποτελεί ιστορικό μνημείο μεγάλου Πολιτιστικού, κοινωνικού και τουριστικού ενδιαφέροντος της περιοχής των λουτρών και γενικά της Τήνου. Η Μονή Ιησουϊτών των Λουτρών με ζωή δύο (2) αιώνων λειτουργεί ως σήμερα και αποτελεί σημείο αναφοράς της περιοχής ενώ στους χώρους της υπάρχει λαογραφικό και εκκλησιαστικό μουσείο, βιβλιοθήκη σπάνιων βιβλίων 6000 τόμων, περιβάλλον χώρος 12 στρεμμάτων μεγάλης αισθητικής αξίας και ο Ναός του Αγίου Ιωσήφ που κτίσθηκε το 1860 και είναι μονόκλιτη θολοσκεπής ξυλόστεγη βασιλική με εγκάρσιο τόξο και πλούσια τοιχογραφία.

Τέλος τονίζεται ότι ο Ναός αυτός χρήζει συντήρησης διότι έχει υποστεί φθορές σε σημείο που είναι ορατός ο κίνδυνος τμηματικής κατάρρευσής του ενώ υπάρχει ήδη σχετική προμελέτη ενδεικτικού κόστους 150.000.000 δρχ. καθώς και ότι από μέρους του Δήμου θεωρείται ο συγκεκριμένος ναός ιστορικό μνημείο που πρέπει με κάθε τρόπο να διασωθεί.

Ακόμη ο Πρόεδρος παρουσίασε και ανάλογο δημοσίευμα του Φύλλου 76 (Οκτώβριος 2001) της τοπικής εφημερίδας ΟΦΙΟΥΣΑ, σχετικά με τον ως άνω ναό.

Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος του Δ. Σ. κάλεσε το Δημοτικό Συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αφού άκουσε τον Πρόεδρο του Δ. Σ. στην εισήγησή του και έλαβε υπόψη του όλα τα ανωτέρω, έκανε μακρά και διαλογική συζήτηση και αφού έλαβε υπόψη τις διατάξεις του Π.Δ. 410/95 και **αποφάσισε ομόφωνα**

Προτείνει προς ένταξη στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου και το ως άνω έργο «Στερέωση – ανακαίνιση ιστορικού Ναού Αγίου Ιωσήφ Ιησουϊτών Μονής Λουτρών Τήνου» στο μέτρο 3.4 «Πολιτιστική Ανάπτυξη και Πολιτιστικός Τουρισμός».

Αφού συντάχθηκε και αναγνώσθηκε το πρακτικό αυτό υπογράφεται ως κατωτέρω.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ του Δ.Σ.

Παναγιώτης Κροντηράς

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΙΗΣΟΥΪΤΩΝ
ΛΟΥΤΡΑ - 842 00 ΤΗΝΟΣ
ΤΗΛ /ΦΑΞ (2283) 51492

Τήνος, 8 Δεκεμβρίου 2002

Κυρία
Μαρία ΜΕΓΓΟΥΛΗ
Απόλλωνος 2
151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ

Αγαπητή κυρία Μέγγουλη,

Κατ' αρχάς σας ευχαριστώ ειλικρινά για το ενδιαφέρον που, έτσι οικειοθελώς, δείχνετε για το ναό της Μονής μας. Με τη συμπαράσταση όλων μας, πράγματι, και με τις ενέργειες όπου καθένας μας μπορεί, είναι δυνατόν να σωθούν μνημεία που μαρτυρούν για την πολιτιστική ιστορία της χώρας μας.

Όπως σας υποσχέθηκα κατά την τηλεφωνική μας συνομιλία, σας πληροφορώ για τις διάφορες ενέργειες που έγιναν από τη δική μας πλευρά:

* Πρώτος κινητοποιήθηκε ο τηνιακός λαός, ο οποίος εξέφρασε τη λύπη του και τη δυσαρέσκειά του, βλέποντας ότι ένα μνημείο που αποτελεί κύριο στοιχείο της πνευματικής και πολιτιστικής του κληρονομιάς παραμένει αβοήθητο από την πολιτεία και κινδυνεύει να καταρρεύσει.

Η τοπική εφημερίδα **Η ΟΦΙΟΥΣΑ** ανέλαβε να δημοσιοποιήσει το θέμα και δημοσίευσε ολοσέλιδο άρθρο σχετικά με το ναό και την παρουσία των Ιησουΐτών στην Τήνο, πριν από ένα και πλέον χρόνο (σας επισυνάπτω τη φωτοτυπία).

Ευαισθητοποιημένος στην κοινή γνώμη, ο Δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Εξωμβούργου (όπου βρίσκεται ο ναός), κατά τη 15^η Συνεδρίασή του (θέμα 15^ο), αφού είχε έρθει σε συνεννόηση μαζί μας και σε πλήρη συμφωνία, αποφάσισε να εντάξει και πέτυχε να εγγραφεί ενδεικτικά στο : «Μέτρο 3.4: Για Πολιτιστική Ανάπτυξη και Πολιτιστικό Τουρισμό» ύστερα από την «Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Π.Ε.Π. Νοτίου Αιγαίου 2000-2006».

Για την εισαγωγή στο παραπάνω Πρόγραμμα υποβάλλαμε παραχωρητήριο χρήσης του ναού στο Δήμο για εκδηλώσεις που συνάδουν με την ιερότητα του χώρου, ενώ έγινε πλήρης μελέτη επισκευών. Για την άδεια οικοδομής κινείται η αρχιτέκτων κ. Δουράτσου Αυγουστίνα (Σύρος), που πραγματοποίησε τη μελέτη. Η ίδια έχει υποβάλει επίσης τα σχετικά διακιολογητικά για την άδεια από την Β' Εφορία Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων. Ο έλεγχος από αυτήν τη εφορία πραγματοποιήθηκε και η κ. Δεναθά, αρχιτέκτων, που πραγματοποίησε την αυτοψία, εκφράστηκε απόλυτα σύμφωνη για τη διάσωση του μνημείου. Η υπόθεση ήδη οδεύει για την έκδοση της οικοδομικής άδειας. *

Παράλληλα έχουμε ανταποκριθεί σε έρευνα που ΕΚΚΕ του Υπουργείου πολιτισμού για την καταγραφή Φορέων Λαϊκού Πολιτισμού Νομών Κυκλάδων και Σάμου. Εκεί μπορέσαμε να παρουσιάσουμε και τις άλλες πολιτιστικές (πέραν των θρησκευτικών) δραστηριότητες που οργανώνονται από τη Μονή (Μουσείο, ρεσιτάλ, εκθέσεις κ.ά). Γνωρίζω ότι η αναφορά μας αυτή βρίσκεται στα χέρια των κυριών

Τσακιρίδη και Μουσόγλου, οι οποίες επικοινωνήσαν μαζί μου για κάποιες πρόσθετες πληροφορίες.

Τελευταία, κατά την προεκλογική πληροφόρηση των ψηφοφόρων, ο συνδυασμός του νεοεκλεγέντος Νομάρχου Κυκλάδων κ. Δημήτρης Μπαίλας, ανάμεσα στα άλλα προγράμματα είχε και την υπόσχεση για εξεύρεση χρηματοδότησης για την επισκευή «του ιερού ναού του αγίου Ιωσήφ Λουτρών Τήνου». Αν μη τι άλλο, αυτή η κίνηση του τότε υποψήφιου Νομάρχη (και τώρα εψηφισμένου) εκφράζει τη σπουδαιότητα που έχει για τον τηνιακό λαό η διάσωση και συντήρηση του συγκεκριμένου μνημείου.

Να προσθέσω ακόμη ότι όλες οι παραπάνω προσπάθειες, αποβλέπουν σε μια χρηματοδότηση 150.000.000 δραχμών, ποσόν το οποίο θα έφθανε μόνο για τη στερέωση και διάσωση του κτιρίου. Δεν μιλούμε ακόμη για την αποκατάσταση των τοιχογραφιών, για τον καθαρισμό των εικόνων (επωνύμων ζωγράφων κι αυτές), για την περιποίηση των μαρμάρων του ιερού, και γενικά για την καλλιτεχνική αποκατάσταση του ναού. Ευχής έργον θα ήταν αν μπορούσαν να βρεθούν πόροι και γι' αυτήν, εφόσον η Μονή αδυνατεί να εξασφαλίσει οποιαδήποτε δαπάνη.

Τελειώνοντας, θέλω και πάλι να σας ευχαριστήσω για ό,τι κάνετε ώστε να διασωθεί ο «ναός του αγίου Ιωσήφ», ναός ο οποίος, στην ουσία, δεν ανήκει πια στη Μονή ούτε στους πατέρες Ιησουΐτες, αλλά ανήκει στην πολιτιστική ιστορία της χώρας μας και στο λαό της Τήνου.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση

π. Σεβαστιανός Φρέρης
Υφηγούμενος
Αρμόδιος για το Ναό

Αθήνα, 24.12.2002

2η ΕΦΟΡΕΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Αριθ. Πρωτ. 3298

Ταχ. Δ/ση: Κλεψύδρας 2 - 105 55 Αθήνα
Πληροφορίες: Α. Δεμαθά
Τηλέφωνο: 0103218075 - 0103213619
Fax: 0103313448
E mail: p2eba@2eba.culture.gr

ΠΡΟΣ:

Ιερά Μονή Ιησουϊτών
Λουτρά
842 00 Τήνος

ΘΕΜΑ: «Αρχιτεκτονική μελέτη επισκευής Ι. Ναού
Αγίου Ιωσήφ Μονής Ιησουϊτών στα Λουτρά
Τήνου»

ΚΟΙΝ.:

1. ΥΠΠΟ
Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων
Δ.Β.Μ.Μ.
Τμήμα Βυζαντινών Χώρων
Μπουμπουλίνας 20-22
106 82 Αθήνα
2. ΥΠΠΟ
Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης
Μουσείων και Τεχνικών Έργων
Δ.Α.Β.Μ.Μ.
Τμήμα Μελετών Μεταβυζαντινών
Μνημείων
Μπουμπουλίνας 20-22
106 82 Αθήνα
3. ΥΠΠΟ
Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων
Διεύθυνση Συντήρησης Μνημείων
Πειραιώς 81 και Σαλαμίνας
105 53 Αθήνα
4. κα Αυγουστίνη Δουράτσου - Τράκα
Αρχιτέκτονα μηχανικό
Πάροδο Στ. Πρωΐου 50
841 00 Σύρος

ΣΧΕΤ.: Έγγραφο αρ. πρωτ. 1644/12.12.02 της
Εφορείας.

Σε συνέχεια του α) σχετικού με το θέμα εγγράφου σας πληροφορούμε ότι μετά από αυτοψία αρμοδίου υπαλλήλου της Εφορείας στον Ι. Ναό του Αγίου Ιωσήφ της Μονής Ιησουϊτών Λουτρών Τήνου διαπιστώθηκαν τα εξής:

Στο ανατολικό τμήμα της βάσης του βορινού τοίχου του ναού εκεί όπου στο σχέδιο 3^Α, «κάτοψη ναού (Παθολογία κτηρίου)» υπάρχει η ένδειξη «χρήζει αντιστήριξης» έχει ήδη κατασκευασθεί τοίχιο οπλισμένου σκυροδέματος, το οποίο δεν εμφανίζεται στα σχέδια και συνεχίζει δυτικά στο βορινό τοίχο όπου εσωτερικά βρίσκεται το αλτάρι.

Εσωτερικά του ναού, στο σημείο συναρμογής του βορινού τοίχου με τον ανατολικό του προεξέχοντος παρεκκλησίου έχει δημιουργηθεί κατακόρυφη ρωγμή. Στην περιοχή αυτή εξωτερικά του βορινού τοίχου επίσης υπάρχει η ένδειξη «χρήζει αντιστήριξης». Ωστόσο

διαπιστώθηκε ότι υπάρχει ενδεχομένως πρόβλημα έδρασης του τοίχου δεδομένου ότι το φυσικό έδαφος αποτελείται από βραχώδη όγκο διαβρωμένου σχιστόλιθου (ψαμμόπετρα) χώμα και αυτοφυή βλάστηση. Η δυσμενής κατάσταση του φυσικού εδάφους δεν μπορεί παρά να προκαλέσει αστοχία και της προτεινόμενης στην τεχνική έκθεση λιθόκτιστης αντηρρίδας, αν δεν ληφθεί υπόψη προηγουμένως και το έδαφος. Η καμάρα που καλύπτει τον εσωτερικό χώρο του ναού, τμήμα της οποίας, επάνω από το αλτάρι, έχει καταρρεύσει, αποτελεί κέλυφος με ξύλινους νομείς από τους οποίους αναρτάται ενισχυμένος σοβάς (μπαγδατί). Στην εσωτερική προς το ναό επιφάνειά του υφίσταται ζωγραφικός διάκοσμος που θα πρέπει να διατηρηθεί.

Η υποβληθείσα αρχιτεκτονική μελέτη θα πρέπει να συμπληρωθεί με τεχνική έκθεση στην οποία να αναφέρονται τα αίτια της φθοράς του βορινού τοίχου, να τεκμηριώνονται οι απαιτούμενες εργασίες για την αντιμετώπισή τους καθώς και τα υλικά και η μέθοδος που θα χρησιμοποιηθούν. Επίσης να περιγράφονται οι εργασίες επισκευής της ξύλινης στέγης και του τμήματος της καμάρας που έχει καταρρεύσει.

Στα σχέδια υφιστάμενης κατάστασης και πρότασης να εμφανίζονται οι φθορές και οι προτεινόμενες κατασκευές. Παράλληλα με την αρχιτεκτονική μελέτη είναι απαραίτητο να συνταχθεί μελέτη συντήρησης του τοιχογραφικού διακόσμου της καμάρας - οροφής του ναού και αποκατάστασης - ανακατασκευής του καταρρεύσαντος τμήματος από ειδικευμένο συντηρητή.

Ο Διερθυντής

Ανδρέας Πέννας

Δούρος Αρχαιοτήτων

Τήνος, 14 Μαρτίου 2003

Προς

- α) κ. Δημήτρη Μπάιλα
Νομάρχη Κυκλάδων
Ερμούπολη - Σύρος
- β) κ. Ραφαήλ Μωραΐτη, Έπαρχο Τήνου
και Επαρχιακούς Συμβούλους
Χώρα Τήνου - Τήνος

Αξιότιμοι
κύριε Νομάρχα,
κύριε Έπαρχε,
κυρίες και κύριοι Επαρχιακοί Σύμβουλοι,

Κατ' αρχάς θέλω να σας ευχαριστήσω για το ενδιαφέρον που δείξατε, ήδη κατά την προεκλογική περίοδο, γενικά για τα ιστορικά μνημεία της Τήνου αλλά και ιδιαίτερα για τον πολύ αξιόλογο ιερό Ναό της Μονής των Ιησουϊτών, στα Λουτρά Τήνου.

Πρώτος, πράγματι, κινητοποιήθηκε ο τηνιακός λαός, ο οποίος εξέφρασε τη λύπη του και τη δυσαρέσκειά του, βλέποντας ότι ένα μνημείο που αποτελεί κύριο στοιχείο της πνευματικής και πολιτιστικής του κληρονομιάς παραμένει αβοήθητο από την πολιτεία και κινδυνεύει να καταρρεύσει.

Ο Τύπος, έπειτα, με διάφορα δημοσιεύματα, ανέλαβε να δημοσιοποιήσει το θέμα, επιδιώκοντας έτσι να ευαισθητοποιήσει τους αρμόδιους φορείς που θα μπορούσαν να στηρίξουν την προσπάθεια αναστήλωσης και διατήρησης του συγκεκριμένου ναού.

Ευαισθητοποιημένος στην κοινή γνώμη, ο προηγούμενος Δήμαρχος κ. Νικηφόρος Δελασούδας και το Δημοτικό Σύμβουλο του Δήμου Εξωμβούργου (όπου βρίσκεται ο ναός), κατά τη 15^η Συνεδρίασή του (θέμα 15^ο), της 25^{ης} Νοεμβρίου 2001, αφού είχε έρθει σε συνεννόηση μαζί μας και σε πλήρη συμφωνία, αποφάσισε να εντάξει και πέτυχε να εγγραφεί ενδεικτικά στο : «Μέτρο 3.4: Για Πολιτιστική Ανάπτυξη και Πολιτιστικό Τουρισμό» ύστερα από την «Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο Π.Ε.Π. Νοτίου Αιγαίου 2000-2006».

Για την εισαγωγή στο παραπάνω Πρόγραμμα υποβάλλαμε παραχωρητήριο χρήσης του ναού στο Δήμο Εξωμβούργου για εκδηλώσεις που συνάδουν με την ιερότητα του χώρου, ενώ έγινε πλήρης μελέτη επισκευών. Για την άδεια οικοδομής κινείται η αρχιτέκτων κ. Δουράτσου Αυγουστίνη (Σύρος), που πραγματοποίησε τη μελέτη. Η ίδια έχει υποβάλει επίσης τα σχετικά δικαιολογητικά για την άδεια από την Β' Εφορία Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων. Ο έλεγχος από αυτήν τη εφορία πραγματοποιήθηκε και η κ. Δεναθά, αρχιτέκτων, που πραγματοποίησε την αυτοψία, εκφράστηκε απόλυτα σύμφωνη για τη διάσωση του μνημείου.

Σήμερα υπολείπονται μόνο κάποιες τεχνικές λεπτομέρειες που απαιτούνται από τη Β' Εφορία Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, για να μπορεί να κατατεθεί ο όλος φάκελος για την έκδοση της οικοδομικής άδειας, και στη συνέχεια, ολοκληρωμένος να κατατεθεί στο παραπάνω πρόγραμμα.

Σας παρακαλώ, αξιότιμοι κυρίες και κύριοι, θα στηρίζετε αυτήν την προσπάθεια και να κινήσετε τη Διαδικασία του Δημοκρατικού Προγραμματισμού και να εντάξετε την επισκευή του ναού στο «Μέτρο 3.4 του Π.Ε.Π. Νοτίου Αιγαίου με τίτλο Πολιτιστικός Τουρισμός», το οποίο λήγει στις 30 Ιουνίου 2003.

Η συντήρηση και διατήρηση του ναού, πέρα από την τιμή που θα αποτελούσε για την ιστορία της Μονής, είναι μια απαίτηση μεγάλου μέρους του τηνιακού λαού, ο οποίος επί σειρά αιώνων ανέπτυξε και διατήρησε έναν αξιολογότερο ελληνοβενετικό πολιτισμό, τμήμα του οποίου αποτελεί και ο παραπάνω ναός. Ο ιδιόμορφος αυτός πολιτισμός, που αναπτύχθηκε κατά το παρελθόν στις Κυκλάδες, ήδη χάθηκε από άλλα κυκλαδονήσια όπου υπήρχε, και μόνο στην Τήνο, όπως γνωρίζετε, υπάρχουν ακόμη ζωντανά υπολείμματα αυτής της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Σας επισυνάπτω, λοιπόν, προς ενημέρωσή σας:

α) Απόσπασμα από τη Συνεδρίαση αρ. 15 (25 Νοεμβρίου 2001) του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Εξωμβούργου με τη απόφαση 178/2001.

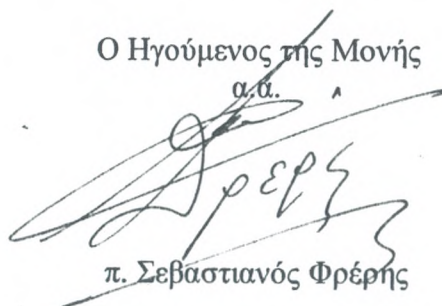
β) Έκθεσή μας, σχετικά με την ιστορία του Ναού.

Είμαι βέβαιος ότι, συνεπείς προς την προεκλογική υπόσχεση του συνδυασμού σας αλλά και ανταποκρινόμενοι στο αίτημα του τηνιακού λαού, θα μεριμνήσετε για τη χρηματοδότηση του έργου, το οποίο θα αποβεί προς όφελος του Δήμου Εξωμβούργου και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης γενικότερα.

Διατελώ με ιδιαίτερη τιμή και παραμένω στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία.

Ο Ηγούμενος της Μονής

α.α.

π. Σεβαστιανός Φρέρης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝ. Δ/ΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ &
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
Δ/ΣΗ: ΒΥΖΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΝΩΝ ΑΡΧ/ΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΜΝΗΜΕΙΩΝ &
ΑΡΧΑΙΟΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίας 20-22
Ταχ. Κώδικας: 10682
TELEFAX: 8201186
Πληροφορίες: Μ. Βαβούρη
Τηλέφωνο: 8201270
Email: protocol@dbmm.culture.gr

ΘΕΜΑ: Ναός Αγ. Ιωσήφ στα Λουτρά Τήνου

Σε συνέχεια της προηγούμενης αλληλογραφίας μας, σχετικά με το θέμα, και έπειτα από εντολή της Γενικής Γραμματέως, παρακαλούμε να κινήσετε την διαδικασία ώστε ο ναός να κηρυχθεί ως νεώτερο μνημείο, κατά τον Ν. 3028/2002. Μετά την συμπλήρωση της αρχιτεκτονικής μελέτης και την σύνταξη μελέτης του τοιχογραφικού διακόσμου από το εκκλησιαστικό συμβούλιο, που ζητήθηκαν από την Εφορεία σας, αυτές θα πρέπει να εγκριθούν από την ΔΑΒΜΜ και την ΔΣΑ, αντίστοιχα. Όσον αφορά το θέμα της δαπάνης του έργου, παρακαλούμε να μεριμνήσετε ώστε να ενταχθεί σε επόμενο ετήσιο πρόγραμμα δράσης της Υπηρεσίας σας.

Ο Διευθυντής

Ισίδωρος Κακούρης

ε. Ανε
Βελ. Διευθ.
Διευθύντρια

19/11/03
ε. Διευθύντρια
ε. Νάτος

με τη φάση

Εγγρδγ 14/8/2003

15

Αθήνα, 25. 7. 2003

Αρ.Πρωτ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ27/ 42219

2420

Προς : 2η Εφορεία Βυζαντινών Αρχ/των
Κλεψύδρας 2, Αθήνα

Κοιν. : 1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως
3. Γραφείο ΓΔΑΠΚ
4. Μονή Ιησουϊτών
Λουτρά - 842 00 Τήνος